

Kolmapäev, 5. oktoober

20.00–22.00 Tervitusõhtu Tartu Aparaaditehases (Kolm Tilli, Kastani 42)

Tervitusõhtul toimub ühinguõiguse ja maksejõuetusõiguse revisjonide tänuavaldus.

Kõneleb justiitsminister [Lea Danilson-Järg](#).

Ühtlasi tänatakse teose „Õigusreformide monograafia“ kaaspanustajaid.

Autorid: Karin Sein, Merike Ristikivi, Jaan Sootak, Ragne Piir, Katre Luhamaa, Gerda Johanson, Kadriann Ikkonen

Neljapäev, 6. oktoober

9.00–10.00 Hommikukohv
(Tartu Ülikooli spordihoone, Ujula 4
uksed avatakse kell 8.45)

Plenaaristung

(Tartu Ülikooli spordihoone, Ujula 4)

10.00 Avamine
[Jüri Ratas](#), *Riigikogu esimees*

[Hannes Vallikivi](#), *Advokaadibüroo WALLESS vandeadvokaat ja partner, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna doktorant*

Kui Eestit valitsesid juristid. Õigusteadlaste päevade 1922–1940 mõju ja tähendus Eesti riigile ja õigusele

Ettekandes arutletakse, kas ja kui suur võis olla õigusteadlaste päevade mõju Eestile ja kas midagi sarnast võiks saavutada tänapäeval.

Põhiseadus 30. Kuidas sündis põhiseadus?

(Tartu Ülikooli spordihoone, Ujula 4)

Väitlusjuhid: [Heiki Loot](#), *riigikohtunik, Eesti Teaduste Akadeemia riigiõiguse sihtkapitali nõukoja esimees*

Mag. iur. [Nele Parrest](#), *riigikohtunik*

Arutelul osalevad: [Jüri Adams](#), *Põhiseaduse Assamblee liige, Põhiseaduse Assamblee töö aluseks võetud eelnõu töögrupi juht, endine justiitsminister ja Riigikogu liige*; [Tõnu Anton](#), *Põhiseaduse Assamblee juhataja, endine Riigikohtu halduskolleegiumi esimees*; PhD [Liia Hänni](#), *Põhiseaduse*

Assamblee redaktsioonitoimkonna esimees, endine minister ja Riigikogu liige, e-demokraatia vanemekspert; PhD Jüri Raidla, Põhiseaduse Assamblee ekspert, justiitsminister 1990–1992, Ellex Raidla Advokaadibüroo vandeadvokaat ja vanempartner

Kuidas sündis taastatud Eesti riigi, inimese põhiõiguste ja õigusreformide vundament? Millised olid põhimõttelised valikud, kriitilised ja dramaatilised hetked, mis õnnestus ja kas midagi oleks pidanud tegema teisiti? Meenutavad ja avaldavad mõtteid põhiseaduse loojad 30 aastat hiljem.

11.40–12.00 Õiguse eest seisja autasude üleandmine – [Lea Danilson-Järg](#), *justiitsminister*

12.00–12.30 Kohvipaus

Õigusriigi taastamine Eestis aastatel 1992–2002

(Tartu Ülikooli spordihoone, Ujula 4)

Väitlusjuht: MA [Heili Sepp](#), *riigikohtunik*

12.30–14.00

Sissejuhatus ja ajalooline ülevaade: *dr. iur. Karin Sein, Tartu Ülikooli professor; PhD Merike Ristikivi, Tartu Ülikooli kaasprofessor*

Arutelul osalevad: [Heiki Loot](#), *riigikohtunik; dr. iur. Priit Pikamäe, Euroopa Kohtu kohtujurist, Riigikohtu endine esimees; dr. iur. Priidu Pärna, Justiitsministeeriumi endine asekancler; Märt Rask, endine justiitsminister; PhD Paul Varul, endine justiitsminister, Tartu Ülikooli emeritprofessor*

Vestlusringis käsitletakse Eestis aastatel 1992–2002 ellu viidud õigusreformide saamisluгу ja tagamaid. Seadusandlusest on fookuses eelkõige võlaõigusseadus ja karistusseadustik, mille jõustumisest möödub 2022. aastal 20 aastat. Ajaliselt keskendutakse kümnendile, mis algab põhiseaduse vastuvõtmisega ja lõpeb kahe suure seadustiku – võlaõigusseaduse ja karistusseadustiku – jõustumisega 2002. aastal. Plenaaristungis vestlusringis osalejateks on nimetatud kümnendil Justiitsministeeriumis töötanud ja reforme juhtinud võtmeisikud, kes avavad vestlusringis toonaste otsuste tagamaad ja annavad tagasivaatava hinnangu selle kohta, millised toona tehtud valikud on ajaproovile vastu pidanud, mida oleks pidanud tegema teisiti ja milline on Eesti õigusriigi tervis täna.

14.00–15.15 Osalejate siirdumine sektsioonide kohtadesse, kus toimub lõuna

Kas meie põhiseadus on hästi kaitstud? Osa 2

(Tartu Ülikooli spordihoone, Ujula 4)

Väitlusjuht: PhD [Uno Lõhmus](#), *Riigikohtu endine esimees*

15.15–16.45 PhD [Madis Ernits](#), *Tartu Ringkonnakohtu kohtunik*

Eesti põhiseaduslikkuse järelevalve mudeli põhiprobleemid

Dr. iur. Paloma Krõõt Tupay, Tartu Ülikooli riigiõiguse lektor

Seadusandja tahe või kohtuniku otsus? Katse hinnata põhiseaduslikkuse järelevalve tugevust seadusandja suhtes

Mag. iur. Aaro Mõttus, Tartu Ülikooli riigiõiguse külalislektor, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna doktorant

Poliitiline otsustusprotsess ja põhiseaduslikkuse järelevalve: rollijaotus ja menetlus

Jätkub eelmiste õigusteadlaste päevade riigiõiguse sektsioonis alustatud arutelu põhiseaduslikkuse järelevalve teemal. Eesti on põhiseaduslikkuse järelevalveks valinud omapärase mudeli. Presidendi eelkontroll, õiguskantsleri järelkontroll ja eraldiseisva konstitutsioonikohtu puudumine on sellele iseloomulikud tunnused. Millised on selle mudeli põhiprobleemid, mis on hästi ja mis võiks olla paremini ning mis kõige peamine: kas meie põhiseadus on hästi kaitstud? – selle üle arutlevad endised ja tänased Tartu Ülikooli riigiõiguse õppejõud.

16.45–17.15 Kohvipaus

Quo vadis, tulevikutöö? Sotsiaalne turvalisus kaasaegsete töösuhete reguleerimisel

(Tartu Ülikooli spordihoone, Ujula 4)

Väitlusjuht: LLD [Annika Rosin](#), *Turu Ülikooli töö- ja sotsiaalõiguse kaasprofessor*

17.15–18.45 *Mag. iur. [Thea Treier](#), nõunik tööküsimustes Eesti Vabariigi alalises esinduses Euroopa Liidu juures*

Kas Euroopa Liit ületab miinimumtasu regulatsiooni kehtestamisel oma pädevust?

PhD [Seili Suder](#), Sotsiaalministeeriumi töösuhete ja töökeskkonna osakonna juhataja

Millist regulatsiooni vajab kaugtöö?

Dr. iur. [Merle Erikson](#), Tartu Ülikooli tööõiguse professor

Vaktsineerimise kohustuslikkus töösuhetes

[Liina Naaber-Kivisoo](#), Viru maakohtu kohtunik

Töösuhete regulatsiooni kitsaskohad koroonakriisis

Tehnoloogia arengu, globaliseerumise, teisenenud väärtushinnangute ja muude ühiskonnas toimunud muutuste tõttu on muutunud töö sisu ja selle tegemise korraldus. Uued töö tegemise vormid ja viisid on saanud igapäevaseks. Kätte jõudnud tulevikutöö reguleerimisel peavad oluliseks suuremat kokkulepete sõlmimise vabadust nii töötaja kui ka tööandja. Töösuhete reguleerimise suundumus on aga pigem töösuhete poolte käitumisreeglite üksikasjalik sätestamine. Arutletakse, kas ja miks on üksikasjalikkus vajalik miinimumpalga, kaugtöö ning tööohutuse ja tervishoiu reeglite kehtestamisel ja rakendamisel.

Lepingu sõlmimise kohustus ja vastutuse anonümiseerumine anno 2022 – ühisrahastusest krüptorahani lepinguõiguse kontekstis

(V Spa konverentsikeskus, Riia 2)

Väitlusjuht: PhD [Marko Kairjak](#), *Eesti Akadeemilise Õigusteaduse Seltsi aseesimees, Ellex Raidla Advokaadibüroo vandeadvokaat ja partner*

15.15–16.45

Arutelul osalevad: PhD [Nikita Divissenko](#), *Utrechti Ülikool, Holland*; [Siim Tammer](#), *Finantsinspektsiooni juhatuse liige, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna doktorant*; [Reimo Hammerberg](#), *Ignium OÜ tegevjuht*

Finantssektor on lepingu sõlmimise kohustuse pannud eeskätt viimase kümne aasta jooksul hoopis teise vaatesse. Igaühe õigusest saada endale elementaarne võimalus arveldamiseks ehk pangakonto on tänapäevases finantsteenuste maailmas saanud mitmekesisem õigus teha mittepangast maksevahendaja kaudu odavaid makseid, teenida pensionisambale lisa igapäevaselt läbi moeka

mobiilirakenduse, rahastada asju ühiselt ja jätkusuutlikult ja lõpuks üleüldse öelda lahti tsentraalselt kontrollitavast ja seega igavast tavalisest maksevahendist ning teha ülekandeid krüptorahas. See kõik on uus normaalsus ja VÕS on pidanud sellega sammu pidama. Kas KYC/AML on muutnud lepingu sõlmimise kohustust ja lepingu lõpetamise õigust? Sektsiooni teemaks on, kuivõrd peaks seadusandja tagama investori õigusi alternatiivse finantseerimise maailmas: ühinguõiguslik kaitse vs. lepingulised suhted, järelevalve keerulised valikud tüüpitingimuste kontrollimisel, keeruliste finantsinstrumentide dekonstrueerimine. Kindel on see, et tegevusloa kohustuste eest põgenemine on kaasa toonud keerulised lepingulised suhted, mis võivad tekitada Eestile riske: ühisrahastus, ICOd, makseteenused.

16.45–17.15 Kohvipaus

Karistus – kättemaks või preventatsioon?

(V Spa konverentsikeskus, Riia 2)

Väitlusjuhid: PhD [Anneli Soo](#), Tartu Ülikooli karistusõiguse kaasprofessor

PhD [Andreas Kangur](#), Viru Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokurör, Tartu Ülikooli kriminaalprotsessi lektor

17.15–18.45 PhD [Anneli Soo](#), Tartu Ülikooli karistusõiguse kaasprofessor

Millised karistuse eesmärgid seab KarS § 56?

[Mari-Liis Mägi](#), kliiniline kohtupsühholoog, kohtupsühholoogia ekspert

Kas muutumist käitumises kutsuvad esile piits või präänik?

Arutelul osalevad: [Elina Elkind](#), Harju Maakohtu kohtunik; [Mihkel Gaver](#), Advokaadibüroo GAVER vandeadvokaat; [Toomas Liiva](#), Lõuna Ringkonnaprokuratuuri vanemprokurör; [Mari-Liis Mägi](#), kliiniline kohtupsühholoog, kohtupsühholoogia ekspert

Karistusseadustiku jõustumisest on möödunud 20 aastat. KarS § 56 lg 1 annab juhtnööri süüdlasele karistuse kohaldamisel arvestada mitte üksnes toimepandu, vaid ka süüdlase isikuga. Kas, kuidas ja mis põhjusel seda teha? Arutelul osalevad eksperdid, kellel karistuste kohaldamise puutuvalt kogemust kokku 68 aastat.

Muudatused üürilepingu regulatsioonis

(Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsikeskus, Struve 1)

Väitlusjuht: PhD [Paul Varul](#), Tartu Ülikooli emeritprofessor, Advokaadibüroo TGS vandeadvokaat ja vanempartner

15.15–16.45 [Tõnu Toompark](#), Eesti Omanike Keskliidu juhatuse liige

Mis on üürilepingu regulatsioonis viga ja kuidas see korda teha?

[Vaike Murumets](#), Justiitsministeeriumi eraõiguse talituse juhataja

Kas puuküürnike probleemi lõplik lahendamine on võimalik?

Dr. iur. [Karin Sein](#), Tartu Ülikooli tsiviilõiguse professor

Üürilepingutega seonduvad vaidlused COVID-19 pandeemia kontekstis

Eluruumi üürilepingu reeglistik on vast enim võlaõigusseaduse 20-aastase kehtivusaja jooksul reformitud osa ning erinevalt Euroopa Liidu tarbijaõiguse direktiivide ülevõtmisest ajendatud muudatustest on üürilepingu regulatsiooni muutmise tinginud puhtalt riigisisene areng. 2021. aasta

alguses toimus ulatuslik üüriõiguse reform, millele eelnes üürileandjate esindajate poolt puuküürnike probleemi tõstatamine ning väide, et Eesti eluruumi üürilepingu regulatsioon on liialt üürniku poole kaldu. Sektsiooni eesmärk ongi anda kriitiline hinnang eluruumi üürilepingu regulatsiooni muutumisele võlaõigusseaduse 20-aastase kehtivusaja jooksul ja küsida, kas praeguse regulatsiooniga on saavutatud mõistlik tasakaal lepingupoolte huvide vahel. Lisaks eluruumi üürilepingu reformile on COVID-19 pandeemiast tingitud piirangud tõstatanud küsimuse, kas Eesti üürilepingu regulatsioon on ikka piisavalt paindlik, selleks et lahendada sellise erakordse kriisi käigus üles kerkinud probleeme.

16.45–17.15 Kohvipaus

Sotsiaalõiguste roll põhiseaduses

(Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsikeskus, Struve 1)

Väitlusjuht: *Dr. iur. Gaabriel Tavits, Tartu Ülikooli sotsiaalõiguse professor*

17.15–18.45 PhD *Katre Luhamaa, Tartu Ülikooli Euroopa õiguse lektor*

Riigi kohustused haavatavate perede laste heaolu tagamisel

LLM *Mari-Liis Viirsalu, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna doktorant*

Isiku valikuõigusel põhinev turupõhine sotsiaalteenuste korraldus – kelle huvides?

Mag. iur. Merle Malvet, õiguskantsleri kantselei sotsiaalsete õiguste osakonna nõunik

Põhiõigus sotsiaalkindlustusele

Peep Peterson, tervise- ja tööminister

Pikaajaline hooldus, hooldekodu ja põhiõigused

Sektsioonis arutletakse sotsiaalsete põhiõiguste olemuse ja nende tähtsuse üle. Sotsiaalsed õigused Eesti põhiseaduses – 30 aastat teooriat ja praktilist kogemust. Põhitähelepanu on pööratud küsimustele, missugune on nii riigi kui ka üksikisiku roll ja vastutus sotsiaalkaitse tagamisel ning missugune on põhiseadusega tagatud sotsiaalkaitse ulatus.

Riigikohus karistusõiguse tõlgendajana

(Lydia hotelli sündmuskeskus, Ülikooli 14)

Väitlusjuht: *Markus Kärner, Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika asekanter, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna doktorant*

15.15–16.45

Arutelul osalevad: PhD *Jaan Sootak, Tartu Ülikooli emeriitprofessor*; PhD *Paavo Randma, Riigikohtu kriminaalkolleegiumi kohtunik*; *dr. iur. Erkki Hirsnik, Tartu Ringkonnakohtu kriminaalkolleegiumi kohtunik*; *mag. iur. Andres Parmas, riigi peaprokurör*

Seaduse teksti ja tegeliku elu vahele jääb paratamatult ruum, mis vajab sisustamist. Karistusseadustiku 20-aastase eluea jooksul on õiguse edasiarendamisel ja selle ühetaolise kohaldamise tagamisel olnud suur tähtsus Riigikohtu lahenditel. Kuigi seadusandja ei ole materiaaõiguslikes küsimustes Riigikohtu lahenditele pretsedendiõiguslikku tähendust andnud, seob kõrgeima kohtu praktika faktiliselt siiski kõiki õiguse kohaldajaid. Seetõttu ei piirdu Riigikohtu otsus sageli vaid üksikjuhtumiga. Sektsioonis käsitletakse Riigikohtu rolli karistusõiguse tõlgendajana. Arutleme, kuidas on Riigikohus 20 aasta jooksul karistusõigust edasi arendanud ning kui palju peaks seadusandja jätma ruumi õiguse tõlgendamiseks. Millistest kaalutlustest lähtub riigikohtunik otsust tehes? Kuidas kujuneb õigusdogmaatika ning kas seda tohib laenata ka näiteks Saksamaalt? Millised on õigusteadlaste ja praktikute ootused Riigikohtule? Kust läheb piir õiguse tõlgendamise ning selle loomise vahel?

16.45–17.15 Kohvipaus

Autori ja esitaja kui autorilepingu nõrgema poole kaitse ning sellekohane uuendatud regulatsioon autoriõiguse seaduses

(Lydia hotelli sündmuskeskus, Ülikooli 14)

Väitlusjuht: PhD [Aleksi Kelli](#), *Tartu Ülikooli intellektuaalse omandi õiguse professor*

17.15–18.45 Õigusloomeline vaade: [Kärt Nemvalts](#), *Justiitsministeeriumi intellektuaalse omandi ja konkurentsioiguse talituse juhataja*

Autorilepingute regulatsioon AutÕS-s, taust ja valitud lahendused

Akadeemiline vaade: *dr. iur. Irene Kull*, *Tartu Ülikooli õigusteaduskonna eraõiguse osakonna juhataja, tsiviilõiguse professor*

AutÕS-s tehtud muudatuste sobivus üldisesse lepinguõiguslikku raamistikku

Praktiline vaade autorite poolt: [Eeva Mägi](#), *Eesti Audiovisuaalautorite Liidu juhatuse liige*, [Maria Mägi](#) *Advokaadibüroo vandeadvokaat ja partner*

Kuidas muudatused aitavad kaasa autorite huvide kaitsele?

Praktiline vaade õiguste kasutaja poolt: [Toomas Seppel](#), *Advokaadibüroo Hedman Partners & Co vandeadvokaat ja partner*

Kui suuri muudatusi toob uus regulatsioon kaasa filmitootjate tegevuses?

Autoriõiguse seadus jõustus 12. detsembril 1992. See tähendab, et tegu on ühe pikaajalisema õigusaktiga meie õiguskorras, mis on ühte valdkonda katkematult reguleerinud. Samas on seadust ka üle 40 korra muudetud, sageli ELi direktiivide ülevõtmise tõttu. Ühed mahukamad muudatused jõustusid 2022. aasta 7. jaanuaril seoses kahe 2019. aasta direktiiviga (2019/789 ja 2019/790). Autorilepinguid on AutÕS reguleerinud tegelikult juba selle jõustumisest alates, kuid ELi tasandil ei ole varem sellekohaseid nõudeid kehtestatud. Praegu on just õige aeg heita pilk nendele viimastele muudatustele ning arutleda, kuivõrd tasakaalustatult on ELi õigusest lähtudes sätestatud normid AutÕS-s, kas ja kuidas mõjutavad tehtud muudatused näiteks töösuhteid ning milline on audiovisuaalsete teoste loomise kõõgipool.

Reede, 7. oktoober

Juriidilise isiku vastutus

(Tartu Ülikooli spordihoone, Ujula 4)

Väitlusjuht: [Juhan Sarv](#), *riigikohtunik*

09.30–11.00

Arutelul osalevad: *dr. iur. Priit Pikamäe*, *Euroopa Kohtu kohtujurist*; PhD [Laura Aiaots](#), *riigiprokurör*; [Velmar Brett](#), *riigikohtunik*

Derivatiivne vastutus: KarS § 14 lg 1 kataloogi põhjendatus ja katalooglahenduse alternatiivid. Kas meil on vaja derivatiivset vastutust ja KarS § 14 lg 1 kinnist loetelu? Täideviimine ja tegevusetus: kas on senise klassikalise üldosast lähtuva lähenemise puhul võimalik mingi *via media* elik kolmas tee? Stigmatiseerimine ja õigussubjektsus – endiselt puudulikud praktilised lahendused.

11.00–11.30 Kohvipaus

Riigiõigus *versus* Euroopa Liidu õigus

(Tartu Ülikooli spordihoone, Ujula 4)

Väitlusjuht: PhD [Rait Maruste](#), *Riigikohtu endine esimees*

11.30–13.00

Sissejuhatus teemasse: prof [Anneli Albi](#), *Kenti ülikool, Canterbury, Suurbritannia*

Arutelul osalevad: prof [Anneli Albi](#), *Kenti ülikool, Canterbury, Suurbritannia*; PhD [Carri Ginter](#), *Tartu Ülikooli Euroopa õiguse kaasprofessor, Jean Monnet' õppetooli hoidja*; [Klen Jäärats](#), *Riigikantselei Euroopa Liidu asjade direktor*; mag. iur. [Nele Parrest](#), *riigikohtunik*

ELi loomise lähtealus: kes lõi mille ja mis eesmärkidel? Kas ELi õiguse esimus on absoluutne ehk kas see katab tingimusteta kõik õigusarud ja -väljad ehk kas riigid andsid ELile blankoveksli oma põhiseaduse üle otsustamiseks?

Kui esimusel on piirid, siis milles ja kuidas need seaduvad ning võimalikud vaidlused lahendatakse? Kas ELi õiguse ühetaolisus ja jäik ülimuslikkus rikastab või vaesestab? Milline on selle doktriini toime ELi meelsusele ja euroskeptitsismile?

Tarbijakrediit *anno* 2022: täiesti vabade inimeste täiesti vaba tahe võtta täiesti vabalt kohustusi ja jääda täiesti vabalt võlgu?

(V Spa konverentsikeskus, Riia 2)

Väitlusjuht: PhD [Piia Kalamees](#), *Tartu Ülikooli tsiviilõiguse kaasprofessor*

09.30–11.00

Arutelul osalevad: PhD [Piia Kalamees](#), *Tartu Ülikooli tsiviilõiguse kaasprofessor*; [Kilvar Kessler](#), *Finantsinspektsiooni juhatuse esimees*; [Vahur-Peeter Liin](#), *Tartu Ringkonnakohtu tsiviilkolleegiumi kohtunik*; [Martha Skirta](#), *Bondora AS*; [Maarita Meri](#), *osakonna juhataja, erakliendi võlahalduse ja väikefinantseerimise otsustamise osakond Eestis, Swedbank AS*; [Jüri Puust](#), *kohtumenetluse osakonna juhataja, Swedbank AS*

2009. aasta finantskriisi järgsel ajal aktuaalseks muutunud teemad nagu kiiralaenude kättesaadavus, vastutustundliku laenamise põhimõtte rakendamine, ebamõistlikult kahjustavate tüüpitingimuste kasutamine ja menetluslikud takistused tarbijate kaitse tagamisel on endiselt aktuaalsed ka aastal 2022. Lisaks on tekkinud mitu uut teemat nagu laenukoormuse piiramine, tarbijakrediidisätete kohaldamise võimalikkus võistlevas hagimenetluses, reeglite selgus, krediidiandjate võimalused ennetada probleeme ja kasutada IT-lahendusi.

Sektsioonis vastatakse küsimustele, kas kehtivad tarbijakrediidi sätted on piisavad, et tarbijate huve kaitsta, millised oleksid võimalikud lahendused ja milline on tarbijakrediidiõiguse perspektiiv

11.00–11.30 Kohvipaus

Kaupade müüki ja teenuste osutamist vahendavad platvormid ja nende roll vahendaja või põhisoorituse toojana

(V Spa konverentsikeskus, Riia 2)

Väitlusjuht: [Sander Kärson](#), *Advokaadibüroo TGS Baltic vandeadvokaat ja juhtivpartner*

11.30–13.00

Arutelul osalevad: [Kristi Pent](#), *Advokaadibüroo TGS Baltic vandeadvokaat ja partner*; dr. iur. [Martin Käerdi](#), *Ellex Raidla Advokaadibüroo vandeadvokaat ja partner*, *Tartu Ülikooli tsiviilõiguse kaasprofessor*; [Henri Arras](#), *BOLTi valitsussuhete juht (tbc)*

Kaupade müüki või teenuste osutamist vahendavad *on-line*-platvormid on saanud uuenevas majanduskeskkonnas üha tavalisemaks ning on omandamas märkimisväärset turujõudu ja asendamas ettevõtjate traditsioonilisi individuaalseid turustuskanaleid. Selliste *on-line*-platvormide kasutamisega kaasnevate õigussuhete olemus on paljudel juhtudel endiselt ebaselge. Väitlusjuht ning arutelul osalejad koos kuulajatega korraldavad ühise ajurünnaku nende õigussuhete lahkamiseks ning mõtestamiseks. Vastuseid otsitakse platvormide kaudu tellitava kauba või teenuse osutamise eest vastutuse küsimusele, samuti küsimusele, kas platvormitöö tegijate puhul on põhjendatud nende lepingute ümberkvalifitseerimine töösuhteks; lahatakse platvormi opereerimisega seotud konkurentsioiguslike probleeme, platvormide turujõu kontrollimise vahendeid ning platvormide õigusliku reguleerimisega seotud majandushaldusõiguse küsimusi.

Kliimaõigus 2022. „Teame, kuhu tahame jõuda, aga kuidas sinna saab?“

(Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsikeskus, Struve 1)

Kliimaõiguse sektsioon on pühendatud [Tartu Ülikooli emeriitdotsent Hannes Veinlale](#).

Väitlusjuht: *Dr. iur. Ivo Pilving, Riigikohtu halduskolleegiumi esimees, Tartu Ülikooli haldusõiguse kaasprofessor*

09.30–11.00 *Kädi Ristkok, Keskkonnaministeeriumi kliimaosakonna juhataja*

Kliimaeesmärkide seadmine õigusaktides ja arengukavades

Kärt Vaarmari, Keskkonnaõiguse Keskuse konsultant

Kliimamuutused ja inimõigused

Jaana Lindmäe, Eesti Metsa ja Puidutööstuse Liidu õigusloome teemajuht, vandeadvokaat

Ettevõtja vaade kliimaeesmärkidele

Kliimasektsioonis arutame, kuidas oleks võimalik jõuda ühiskonnani, kus meie elutegevus on kliimaneutraalne. Kas riik teab teed selle eesmärgini? Kuidas tagada inimeste õiguste kaitse nii muutuva kliima tingimustes kui ka ühiskondliku ülemineku raames? Milline on ettevõtjate nägemus ja mida nad riigilt ootavad?

11.00–11.30 Kohvipaus

Inimõigused kriisiajal

(Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsikeskus, Struve 1)

Väitlusjuht: *Minna-Liina Lind, Eesti inimõiguste ja rände erisaadik*

11.30–13.00 *LLM Peeter Roosma, Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtunik*

Euroopa Inimõiguste Kohtu vaade kriisiajale inimõiguste aspektist

PhD Tiina Pajuste, Tallinna Ülikooli rahvusvahelise õiguse ja julgeoleku professor

Inimõiguste kaitse kriisiajal eraettevõtete vaates

Dr. iur. Mart Susi, Tallinna Ülikooli inimõiguste professor

Kriiside mõju inimõiguste üldpõhimõtetele

Sektsiooni eesmärk on arutleda viimaste aastate globaalsete kriiside (Covid-19 ning Venemaa agressioon Ukrainas) mõju üle inimõiguste universaalsuse põhimõttele ning käsitleda inimõiguste tagamise praktilisi probleeme.

100 aastat esimestest Eesti õigusteadlaste päevadest

(Lydia hotelli sündmuskeskus, Ülikooli 14)

Väitlusjuht: *Dr. iur. Marju Luts-Sootak, Tartu Ülikooli õiguse ajaloo professor*

09.30–11.00 *Mag. iur. Toomas Anepaio, Riigikohtu andmekaitsespetsialist-arhivaar*

Baltisaksa proloog. Õigusteadlaste päevast 160 aastat tagasi

Dr. iur. Priidu Pärna, Tallinna notar

Tundmatu Ferdinand Karlson, Eesti õigusteadlaste päevade algataja

Dr. iur. Hesi Siimets-Gross, Tartu Ülikooli õiguse ajaloo ja Rooma õiguse kaasprofessor, Euroopa Kohtu keelejurist

Jüri Uluots ja Eesti õigusteadlaste päevad

Kai Amos, Advokaadibüroo Amos vandeadvokaat

Meenutusi Eesti õigusteadlaste päevade korraldamise traditsiooni taastamisest

Esimesed Eesti õigusteadlaste päevad toimusid 19.–20. aprillil 1922 Tartus, eestvedajaks Tartu Õigusteadlaste Selts. Seltsi vedas omakorda aktiivne advokaat, spordi- ja kultuuritegelane Ferdinand Karlson, kellest teeb ettekande Priidu Pärna. Õigusteadlaste päeva eeskujuna on ikka mainitud saksa juristide päevi – esimene katse võtta kokku kohalikud juristid tehti 60 aastat varem – sellest kõneleb Toomas Anepaio. Hesi Siimets-Grossi ettekandest saame teada, missugust rolli mängis Jüri Uluots sõdadevahelise aja Eesti õigusteadlaste päevadel. Kai Amos meenutab õigusteadlaste päevade traditsiooni taastamise raskusi ja rõõme 1990. aastatel.

11.00–11.30 Kohvipaus

Kohtuniku roll võistlevas kriminaalmenetluses

(Lydia hotelli sündmuskeskus, Ülikooli 14)

Väitlusjuht: *Taavi Pern, juhtiv riigiprokurör*

11.30–13.00 *Ingrid Kullerkann, Tartu Maakohtu kohtunik*

Kvaliteetne lõpptulemus või mängu ilu või mõlemat? Kohtuniku ootused menetlusosalistele

PhD Andreas Kangur, Viru Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokurör, Tartu Ülikooli kriminaalprotsessi lektor

Las süüdistaja süüdistab, kaitsja kaitseb, kohus nautigu mängu

Dmitri Školjar, Eesti Advokatuuri juhatuse liige, Advokaadibüroo CLARUS vandeadvokaat ja partner

Kohus kestab, ülekohus kaob (Eesti vanasõna). Õige otsus ei sünni kiiruga

Kuigi kehtiv kriminaalmenetluse seadustik jõustus juba 2004. aastal, on just viimastel aastatel avalikkuse tähelepanu köitnud mitmed võistlevad kohtumenetlused. Kõrvaltvaatajate sõnul on menetlused aeglased, süüdistatavate-kaitsjate sõnul ebaõiglased ja prokuröride sõnul ebaefektiivsed. Mida tuleks muuta? Diskussioonis annavad prokurör, kohtunik ja advokaat oma vaate ja seisukohad selle kohta, milline on ja millisena võiks toimuda kohtumenetluse juhtimine. Ühtlasi arutletakse, millisel moel peaks võistlevas kriminaalmenetluses end positsioneerima kohtunik, ja keskendutakse sellele, kuidas leida tasakaal ning tagada nõrgima poole kaitseõigus, menetluse efektiivsus ja kiirus ning mitte tekitada kahtlusi kohtu erapooletuses.

13.00–14.00 Lõuna, osalejate siirdumine lõppistungile

Henn Jõksi fondi stipendiaatide väljakuulutamine

(Tartu Ülikooli spordihoone, Ujula 4)

14.00–14.15

Stipendiaadid teeb teatavaks [Allar Jõks](#), *Advokaadibüroo SORAINEN vandeadvokaat ja partner*.

Lõppistung. Teaduspõhine õigus

(Tartu Ülikooli spordihoone, Ujula 4)

Väitlusjuht: [Märt Treier](#)

14.15–15.45

Podiumil arutlevad: prof [Tarmo Soomere](#), *Eesti Teaduste Akadeemia president*; [Kaja Tael](#), *kliima- ja energiapoliitika erivolitustega diplomaatiline esindaja*; [Helen Sooväli-Sepping](#), *Tallinna Tehnikaülikooli rohepöörde prorektor*; [Marti Hääl](#), *ettevõtja*; [Raivo Vare](#), *majandusekspert*

Erinevalt õigusteadlaste päevade plenaaristungist, mis vaatab minevikku, meenutades õigusreformide ajalugu ning sellele järgnevatest paneelidest, mis käsitlevad oleviku aktuaalseid õigusprobleeme, soovib lõppistung heita pilgu tulevikule. Kahtlemata on Eesti ühiskonna ja õiguskorra ees seisvaid väljakutseid rohkem kui üks, seekord vaatame aga tulevikule läbi rohepöörde prisma. Kui kliima- ja keskkonna eesmärkide saavutamiseks on vajalik need integreerida kõigisse eluvaldkondadesse, siis kuidas peaks õigus sellele väljakutsele vastama? Kas headuse ja õigluse kunst peaks rohepöörde eesmärke silmas pidades, põhinema senisest enam kõige uuematel teaduslikel faktidel ning uurimustel, olema teaduspõhine õigus? Kas kriisid, millest Eesti ühiskond viimastel aastatel läbi on käinud, näiteks koroonakriis ning kriisid, milles jätkuvalt elame, sealhulgas kliimakriis ning Venemaa sõjaline agressioon rahumeelse Euroopa riigi - Ukraina vastu, on pannud õigusteadlasi ning õiguse loojad ühe enam abi otsima ning abi küsima ka teiste erialade teadlastelt? Milline üldse peaks tuleviku õiguse kujundamisel olema juristide ja teiste valdkondade spetsialistide vaheline tasakaal?

Lõppsõnad

Dr. iur. [Priidu Pärna](#), *Tallinna notar*